

190. Van Dale, de letter M (3)

1. De macadamianoot komt van een altijdgroene tropische boom. Je kon in de middeleeuwen beter niet onder een machicoulis doorlopen. Macis is foelie van nootmuskaat. Bij macroglossie kan je tong gemakkelijk dubbelslaan. Als je een MAD aangereikt krijgt, is dat een Marokkaanse dirham. De aanduiding madiwodo voor agenda is niet algemeen be- en erkend. De maduro sigaren waren donker van kleur en zwaar.

2. Ma foi, ga je gang maar! Met een magtest (Jaarboek 2008) wordt getest of een hond maatschappelijk aangepast gedrag vertoont. Unisono's zijn eenstemmige stukken. Best saai dus.

3. China is een interessant land. De yuan (renminbi, renminbi yuan) is daar de munteenheid, de Toengoezen – nu Ewenki genoemd – spreken Toengoezisch, een Altaïsche taal. Het taoïsme – een godsdienstig-wijsgerig stelsel van Lao Tse met o.a. yin en yang – bloeit er, de taël is een gewicht van 37,8 gram (maar ook een vroegere munt), de Grote Sprong Voorwaarts vond plaats van 1958-1960 en singkès zijn geëmigreerd vanuit China. De Seltsjoeken zijn een Turkse volksstam, China is het Verborgene Rijk en rond 1970 woedde er de Culturele Revolutie. China behoort tot het Verre Oosten, mijn pekinees – gekocht van een echte Pekinees – en de door mij genuttigde pekingeend komen ervandaan. Paksoi is een bladgroente, de Opiumoorlog omvatte Engels-Chinese oorlogen, je kunt nanking slobkousen dragen, men speelt er mahjong en het land voert lychees uit. China heette ook het Hemelse Rijk, de meeste inwoners van China zijn Han-Chinees, met feng shui richt je ruimtes harmonieus in en de keeshond chowchow stamt uit China. Je kunt er ook bij de chinees gaan eten, het Boksersgenootschap veroorzaakte de Bokseropstand en de acupunctuur is er gegrondvest, maar het chinasyndroom niet.

4. Tijdens het balletje-balletje spelen – vandaar ook balletje-balletjespel – zag de balletje-balletjespeler toch nog kans om op het plasma-tv-scherm naar de documentaire over de ayeaye te kijken. Een lid van de Hezbollah (Jaarboek 2007) is een hezbollah (Hezbollahstrijder, Jaarboek 2007). Zo telt Hamas vele Hamasmilitanten, met name in de Gazastrook. De hamansoren zijn trouwens het kiesjelijesj, dat bij het Poerim wordt gegeten.

5. De maharani is de vrouw van de maharadja. Een mahomedaan is een al wat verouderde moslim. Een mahout (kornak) geleidt een olifant. De maina is de treurspreeuw, maische is bierbeslag en de maire is de Franse burgemeester. Of een maison nu de passe, de rendez-vous of de société is, het blijft een bordeel. De maisziekte is een avitaminose veroorzaakt door eenzijdige maisvoeding, een van de vormen van pellagra. Daar lust ik wel maizenapap van. Bestaat die, Harer Majesteits Alkmaar?

6. Makassaarse paarden en makassarolie komen (oorspronkelijk) uit Makassar. Slotenmaken en klompenmaken slaan op beroepen. De Schepper is de Maker van hemel en aarde. Hij had geen markka te makken om makoré te kopen. Makuba(tabak) kun je snuiven. Malle appie en malle beppie deden de groeten aan hun malle tante en stonden te kijken als malle Jan. Een mala is een halsketting met het portret van Bhagwan Shree Rajneesh. Het spleen (weltschmerz, taedium vitae) is de maladie sans maladie (Het woord spleen had je moeten kennen bij het GDNT 2008!). Neem nog een glas malaga en dans de malagueña met een Spaanse en de malambo met Argentijnse gaucho's. De mal américain heet ook dysthymie (depressieve neurose). De klamboe houdt de malariamuskiet, de anofeles, tegen. Een malaxeur is een kneed- en mengmachine. Mal de roi is de ziekte scrofulose (tuberculose van de lymfklieren). Heb je de Malevitsjcollectie al bekeken?

7. Dal zal mij een malheur zijn! Het interesseert me geen mallemoer! Het kan me geen reet schelen! De mallemok is de noordse stormvogel. De mallensteller sloeg mallepraat (gekkenpraat) uit. Mal-Saint-Lazare en mal-Saint-Main staan voor de aandoening lepra terwijl petit mal staat voor een licht epileptisch toeval. De interesse van de borstenman, de mammofiel (Jaarboek 2007), was in zijn geval

hoofdzakelijk mamillair gericht. Mamma mia, hij had meer dan veertig loti op zak om de rekening te vereffenen. Mali exempli is als een slecht voorbeeld dienend en malis avibus is onder ongunstige voortekens. De woordenboeken vermelden nog niet hoe we een decaporgel van de gebroeders Decap uit Antwerpen moeten schrijven. Het woord fermate heeft maar liefst drie meervoudsvormen, mede afhankelijk van de uitspraak. Oud-premier Van Agt woonde lang geleden op de Heilig Landstichting.

8. Rechtstreeks, ongegeneerd, à bout portant, ad hominem, rechtuit, ad personam, à brûle-pourpoint en de but en blanc betekenen allemaal recht op de man af. De mancenielje is de manzenilleboom. Wanneer? Mañana, met sint-juttemis! De opdracht had een mandatoir (verplicht) karakter. Het mandarijnendom sprak vrij goed Mandarijnchinees.

Rein Leentfaar